

**Antoninus Pius Sütun Kaidesi:
Antoninus Pius ve Yaşı Faustina:
apotheosis (tanrılaştırılması) MS. 161**

Antoninus Pius (MS 86-161)

Annia Galeria Faustina (Major) MS 100-140

apotheosis

Decursio

KIA-402
Prof. Dr. Veli Köse
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Roma Heykeli
1946

İmparator ordularına nutuk çekerken (**adlocutio**)

Aulus metellus, MÖ Erken 1. yy.

Augustus, Prima Porta

Trajan, askerlerine nutuk çekerken: Roma Trajan Sütunu

İmparatorun barbarlar düşmanlarını bağışlarken (clementia)

KIA402
Proje
Kıra Heykeli
Köse

İmparator Roma'ya girer ya da çıkışken: (**profectio**: kentten ayrılış ve **adventus**: kente varış)

Konstantin Zafer Takı: Konstantin'in Roma'dan ayrılışı (**profectio**). (Kuzey Cephe)

Cancelleria Kabartması: İmparator Vespasian'ın kente varışı (MS. 85) **Adventus** ve **Profectio**.

ZAFER TAKLARI VE KENT KAPILARI

Roma mimarisinde zafer taklarının Roma varlığı ve gücünün simgesi olarak önemli bir yeri mevcuttur.

Zafer amaçlı olmayan taklar da bu yapı biçimini kullanmışlar, simge gücünden yararlanmışlardır.

Bir zafer vesilesi ile inşa edilen, başka bir yapı ile organik ilişkisi olmayan bu taklar, dört cepheli ve müstakil yapılardır.

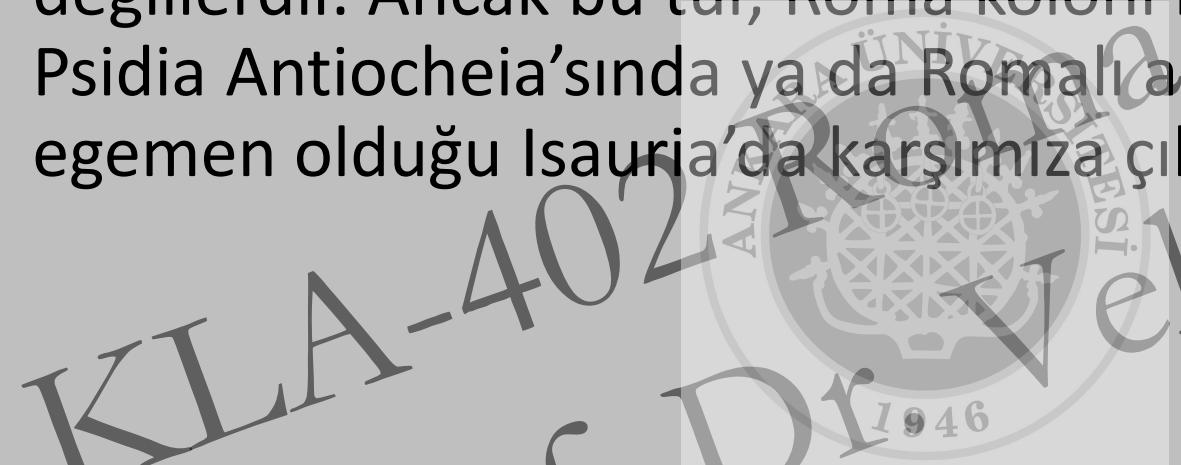
Bu taklar, heykeller, ithaf yazıtları ve figürlü kabartmaları sergilenmesi sayesinde, imparatorun kişiliğinde, devlet ve zafer ikonografisini içeren birer Roma propaganda anıtıdır.

Plinius (N. H. 34, 12, 27) bu anıtsal yapılardan bahsederken “navicio invento (yeni buluş)” terimini kullanır.

Plinius gibi antik yazarların **arcus** (tak) inşaatlarından bahsetmelerine rağmen, özellikle **arcus triumphalis** (zafer takı) terimi, MS 3. yüzyıla kadar kullanılmamaktadır. Buna karşılık **triumph** (zafer) kutlamalarına ilişkin olarak, antik yazarlar **arcus** değil **Porta Triumphalis**'ten söz ederler.

Bu durum antik dönemde de, tak ve kapılar arasındaki ayrimın her zaman kesin olmadığını göstermektedir.

- Anadolu'da Roma tak örneklerinin büyük bir çoğunluğu, giriş kapılarına tak özelliği verilerek yapı ve işlev değişikliğine ugramışlardır.
- Batı'daki Zafer Takları, Roma'ya özgü bir batı ikonografisini, hatta kaba gücü temsil eder. Bu nedenle Anadolu'da yaygın degillerdir. Ancak bu tür, Roma koloni kentlerinde örneğin Psidia Antiocheia'sında ya da Romalı asker kökenli nüfusun egemen olduğu Isauria'da karşımıza çıkar.

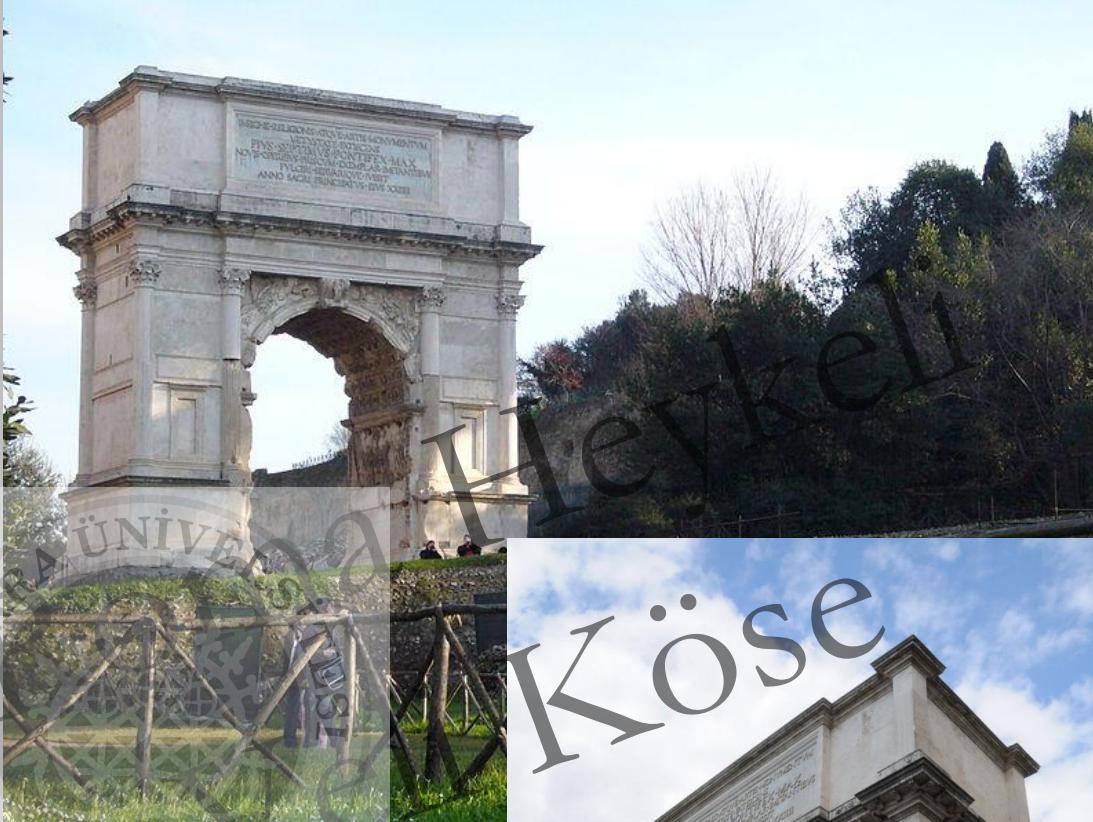
- 1- E. Künzl, *Der römische Triumph* (1988).
- 2- S. Güven, Anadolu'da Roma Takları, AST 4, 1986, 103-107.
- 3- V. İdil, Andaolu'da Roma İmparatorluk Devri Zafer Takları (1989), Jale İnan Armağanı, (ed. N. Başgelen) 351-359.

Titus Takı (MS. 82)

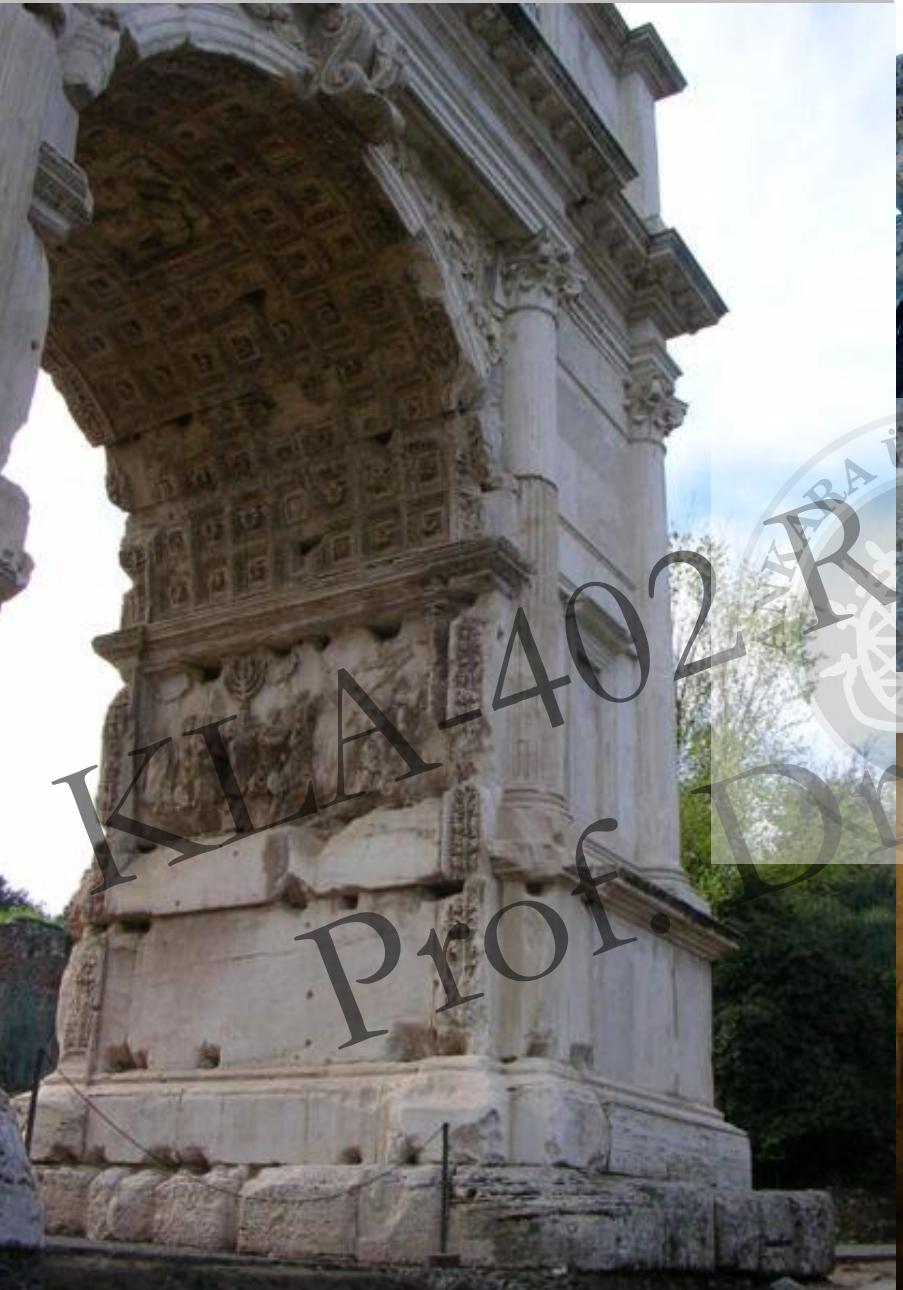
Basit tek kemerli Forum Romanum'un güney-doğusunda Via Sacra üzerinde bulunmaktadır. İmparator Domitian tarafından kardeşi Titus'un ölümü nedeniyle ölümünden hemen sonra yaptırdığı yapıda Kudüs'ün MS 70 yılında alınışı ve yağmalanışı tasvir edilmiştir.

DIVO TITO DIVI VESPASIANI
F(ILIO)
VESPASIANO AUGUSTO

*Roma Senatosu ve Halkı
Tanrısal Vespasianus'un oğlu
tanrısal Titus Vespasianus
Augustus için
(bu takı yaptırdı).*

Titus Taşı Kabartmaları

KIA-402
Prof. Dr. Yel Küse

Benevent'teki Trajan Takı (MS 114)

Bu tak, Benevent'ten Brundisium'a giden antik Trajan Yolu'nun (Via Traiana) başlangıcını vurguluyordu.

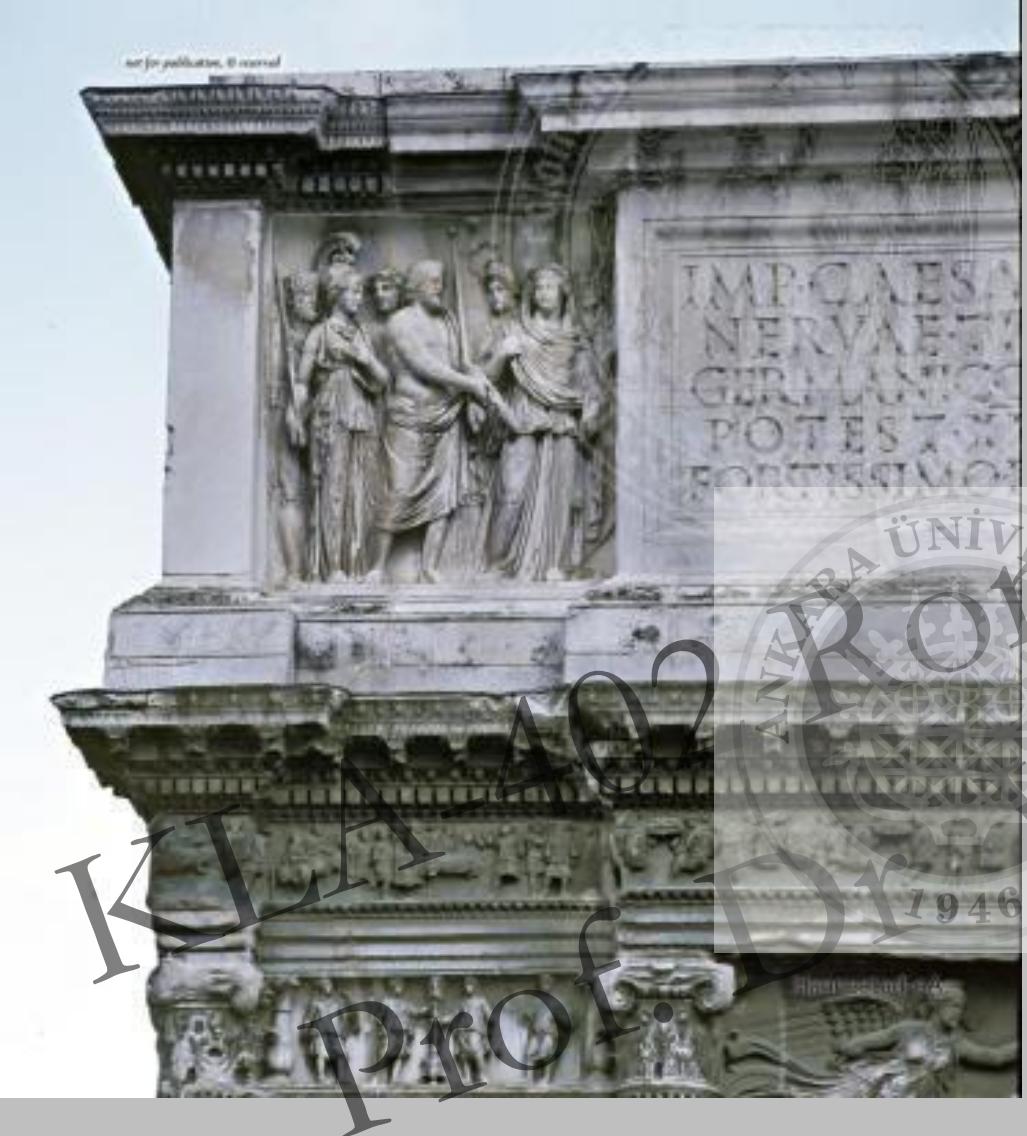

Imp(eratori) Caesari divi Nervae filio Nervae
Traiano optimo Aug(usto) Germanico Dacico
pontif(ici) max(imo) trib(unicia) potest(ate) XVIII
imp(eratori) VII co(n)s(uli) VI p(atri) p(atriae)
fortissimo principi senatus p(opulus)q(ue)
R(omanus)

„Dem Imperator Caesar Nerva Traianus, dem besten Augustus, Sohn des göttlichen Nerva, Sieger über Germanien, Sieger über Dakien, Pontifex maximus, zum 18. Mal Inhaber der tribunizischen Gewalt, sieben Mal Imperator, sechs Mal Konsul, Vater des Vaterlandes, dem stärksten Princeps, (haben den Bogen errichtet) Senat und Volk von Rom.“

Traian Takı, Benevent

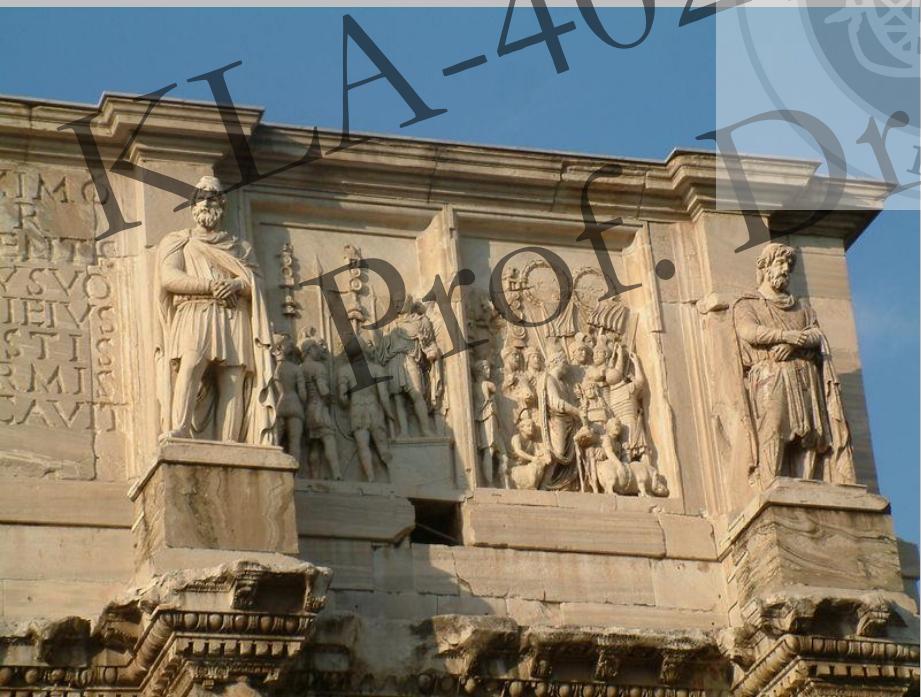

Kent yüzündeyse diğer bir **adventus**'u (yani bu sefer Roma'ya girişi) gösterir.

KonstantinTakı, Roma (MS 312-315)

Konstantin Takı, Roma
MS 312-315'de Constantin'in
Maxentius'a karşı Milvo(milvia)
köprüsü savaşında kazandığı
zaferin anısına ve imparatorun
decennalia şerefine inşa
edilmiştir. Konstantin Roma inşa
edilmiş ilk devşirme yapıdır

Konstantin Takı, Roma

KÜLA-AO Prof. Dr. Erol Köse
1946

Konstantin Takı, Roma

Septimius Severus Takı, Roma (MS 203)

Septimius Severus Takı, Roma

Septimius Severus Takı, Roma

Pisidia Antiokyası Augustus ve Hadrian dönemi anıtsal Kapıları:

Pisidya Antiokyası Augustus kutsal alanı. Kutsal alan bir taraflı kayaya yarılm daire şeklinde oyularak oluşturulmuş bir alandır. Bunun ortasında prostylos tapınak ve önünde anıtsal bir kapı bulunur. Actium zaferinin anısına deniz yaratıkları ile süslüdür. Alana girmeden önce büyük başka bir alan sütunlu galeri ile çevriliydi.

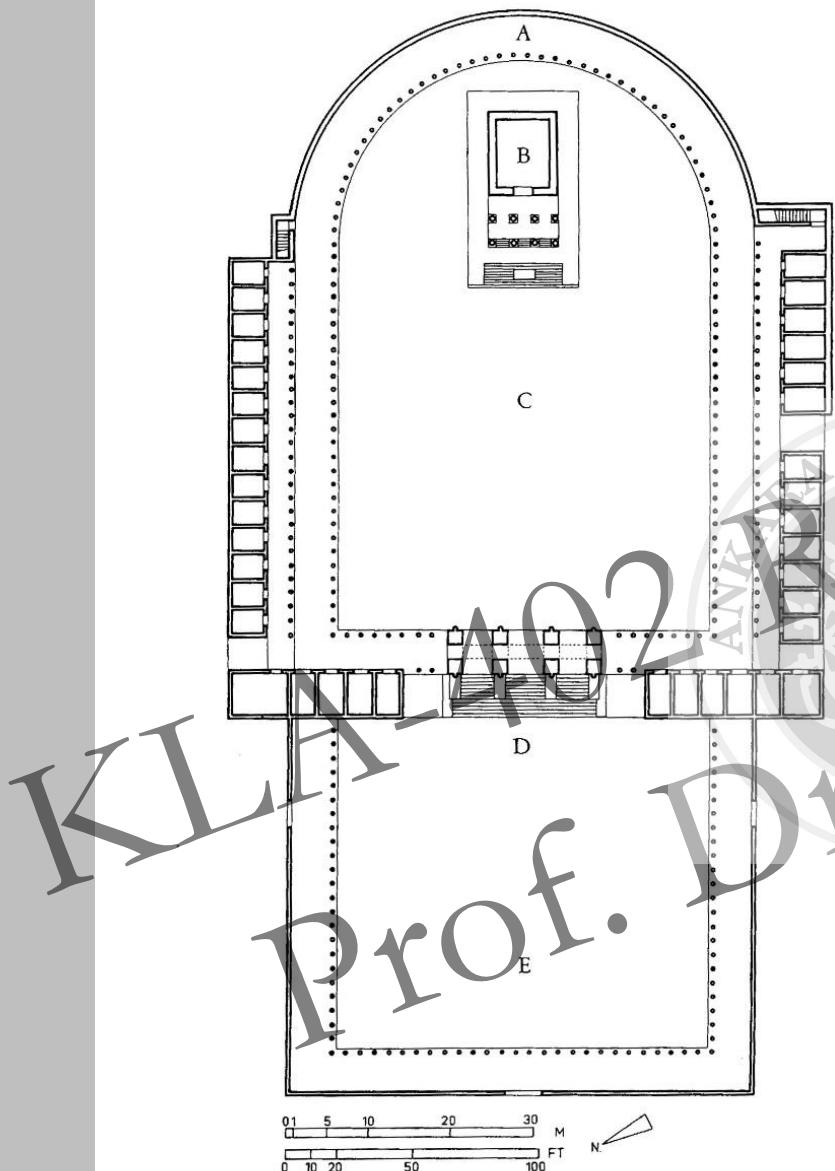

Abb. 3. Antiochia in Pisidien. Propylon des Augustusheiligtums, Grundriß.

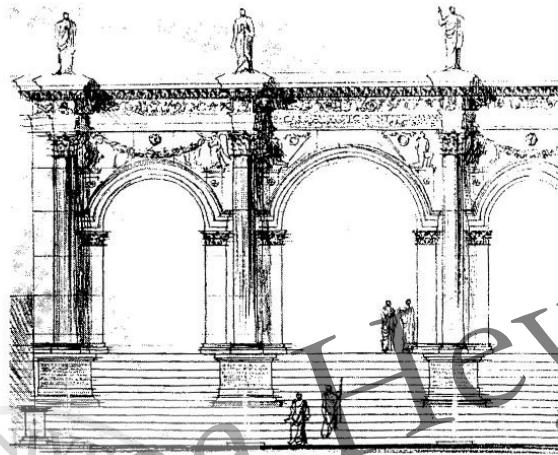

Abb. 4. Antiochia in Pisidien. Propylon des Augustusheiligtums, Ansicht.

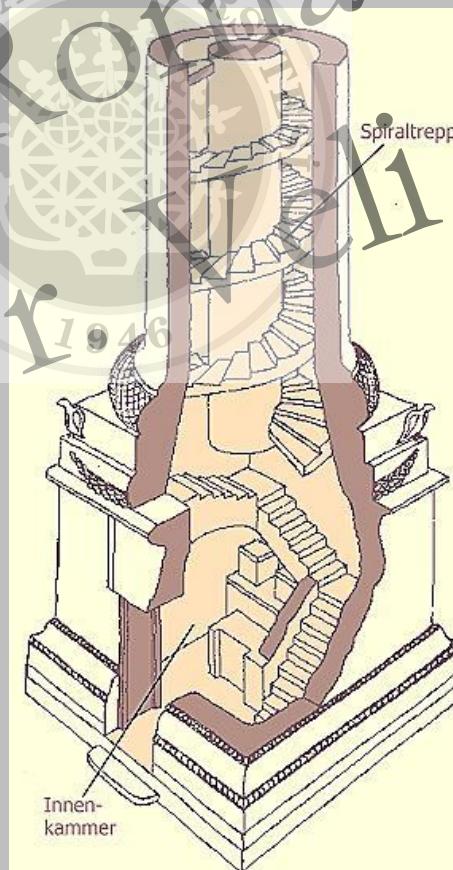
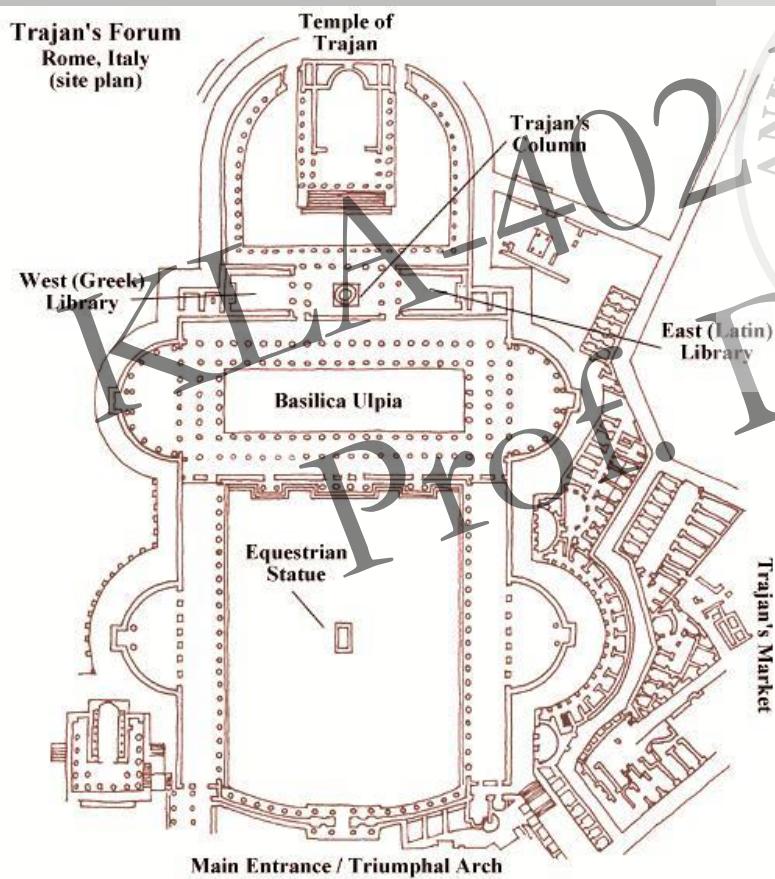
Masken verzierte Friesblöcke sowie Geisonblätter und Zahnschnitt erhalten (Abb. 8). Auch das Propylon des Sebasteions in Aphrodisias war mit Maskenfries geschmückt. Die Parallele ist auffallender, als Masken bei den Propylaia noch bei dem Propylon der Agora in Aphrodisias vorkommen²⁴. Die beiden Propylaia sind einander nicht nur in Plan, sondern auch in ihrer Dekoration ähnlich. Im Unterschied zum Propylon des Sebasteions trug hier das Gebälk eine mit Palmetten verzierte Attika²⁵.

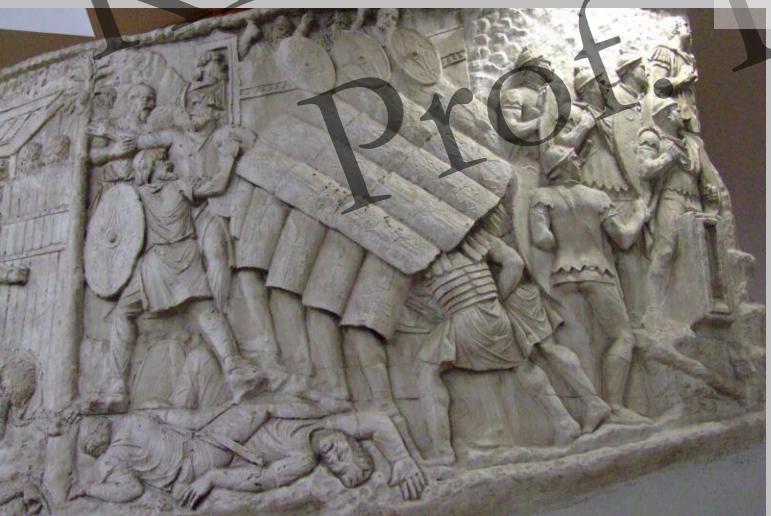
Spätere Beispiele dieses Propylontypus sind das erwähnte Propylon der Agora in Aphrodisias²⁶ aus dem 2. Jh. n. Chr., das sog. Markttor von Milet²⁷, das Strocka aus der hadrianischen Zeit vor 129 n. Chr. stammt, sowie das in das späte zweite Jh. datierte große Propylon in Kremna²⁸.

Da sich die Bauformen der bisher beschriebenen Torgebäude von der ursprünglichen griechischen Bauform des Propylons durch ihre Bogentor- und kulaarchitektur unterscheiden, kommt hier die Frage auf, ob diese Torgebäude überhaupt Propylon ge-

Trajan Sütunu, Roma, MS 113

Kabartmalarında Trajan'ın Dacia savaşının zaferi tasvir edilmiştir.

**Antoninus Pius Sütun Kaidesi:
Antoninus Pius ve Yaşı Faustina:
apotheosis (tanrılaştırılması) MS. 161**

Antoninus Pius (MS 86-161)

Annia Galeria Faustina (Major) MS 100-140

Decursio

KIA-402
Prof. Dr. Veli Köse
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Roma Heykeli
1946

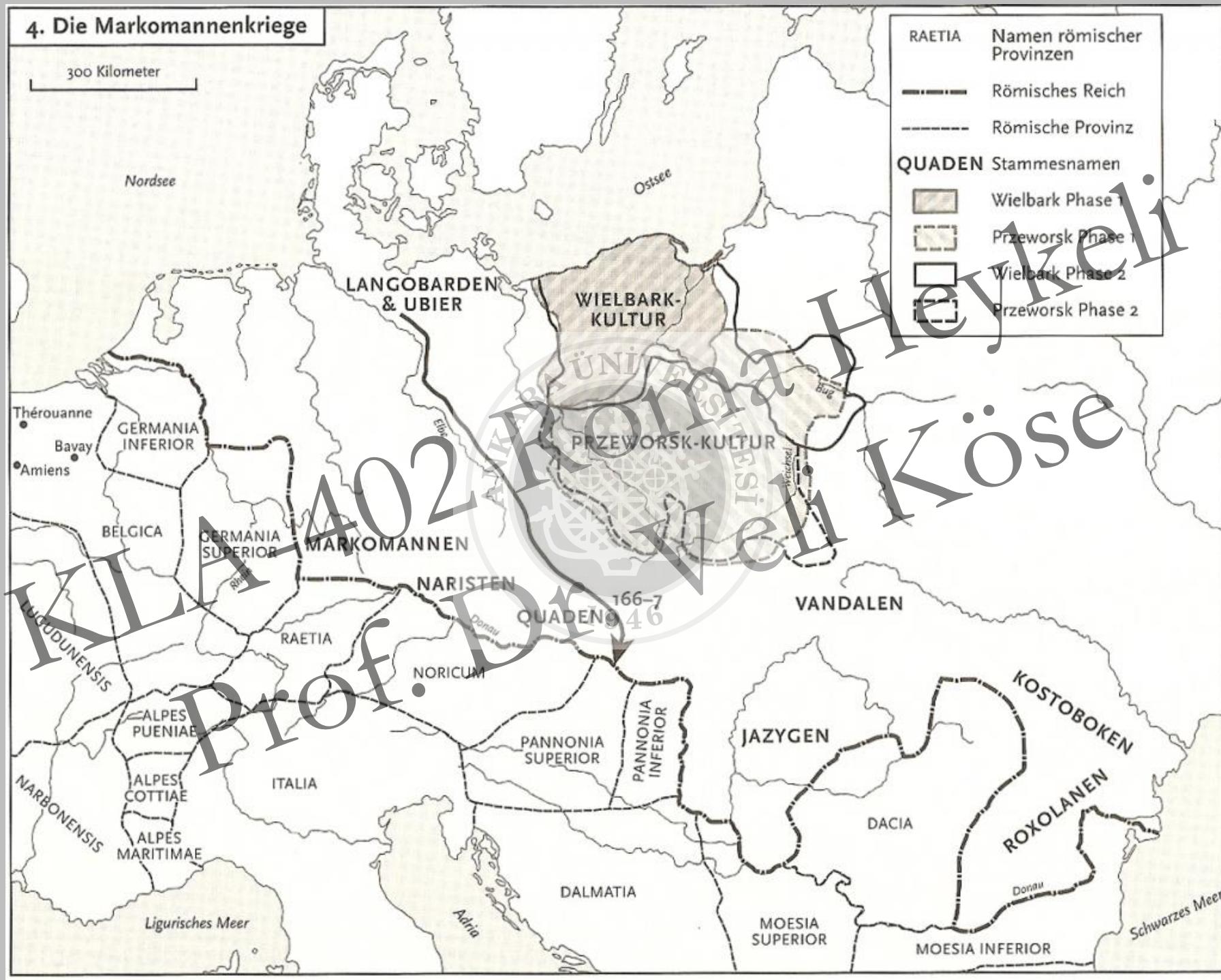
Marc Aurel Sütunu ya da Marcus Sütunu (**Columna Centenari Divorum Marci et Faustina**), bir Roma zafer sütunudur ve Roma İmparator'u Marcus Aurelius şerefine dikilmiştir (MS 176 ya da 180)

Sütunun gövdesi 29,62 m, yaklaşık 100 Roma ayağı yüksekliğindedir. Sütunun toplam yüksekliği ise 39,72 m'dir (Traian Sütunu ise 29,78 m ve kaideli 39,83 m'dir).

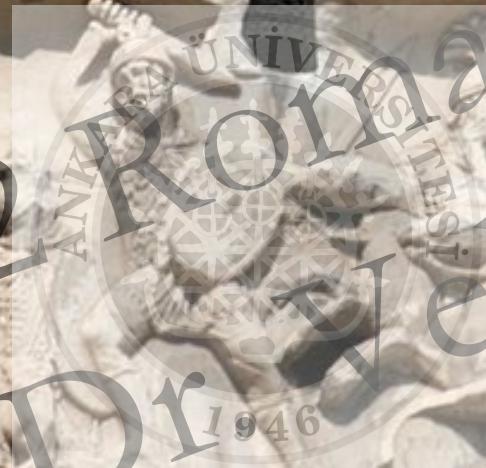
4. Die Markomannenkriege

300 Kilometer

KLA-402 Roma Heykeli
Prof. Dr. Yeliz Köse

Yağmur Mucizesi

